

Uluslararası Sermaye Hareketliliği İle Sağlanan Yabancı Yatırımcı Oranındaki Değişimin Borsa İstanbul Üzerine Etkisi (The Effect of the Change in the Foreign Investor Ratio Provided by International Capital Mobility on Borsa Istanbul)

Murat ATİK ^a

^a Milli Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu, İşletme ve Yönetim Bilimleri Bölümü, Ankara, Türkiye. matik@kho.edu.tr

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: Yabancı Yatırımcı Payı VAR Nedensellik Analizi Gönderilme Tarihi 14 Eylül 2020 Revizyon Tarihi 1 Aralık 2020 Kabul Tarihi 14 Aralık 2020 Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	Amaç – Dünya’daki piyasalar hızlı bir değişim ve gelişim süreci içindedir. Globalleşme ve finansal serbestleşmenin bir sonucu olarak uluslararası sermaye akımları, ülkelerin finansal yatırım araçlarını, piyasalarını ve ekonomilerini etkilemektedir. Yabancı sermaye akımları, ülkeye sermaye girişi sağlamanın yanı sıra kaynak, bilgi, teknoloji transferinin oluşmasına da imkan sağlamaktadır. Her ülkenin piyasa dinamiklerinin farklı olması, sermaye piyasalarına yatırım yapan yerli ve yabancı yatırımcı oranını farklılaştırmaktadır. Bu bağlamda bu çalışmanın amacı, günlük bazlı yabancı yatırımcı oranlarının Borsa İstanbul BIST100 endeksi üzerindeki etkisini araştırmaktır. Yöntem – Borsa İstanbul’daki yabancı pay oranının BIST100 endeksi üzerinde yaratmış olduğu etkiyi tespit edebilmek için Vektör Otoregresif Model (VAR) analiz yöntemi kullanılmış olup, söz konusu iki değişken arasındaki nedensellik ilişkisini ortaya çıkarmak için ise Toda Yamamoto nedensellik testleri yapılmıştır. Bulgular – BIST100 ile yabancı pay oranı arasında çift yönlü bir ilişkinin olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, BIST100’de yaşanan değişimlerin yabancı yatırımcı oranını etkilediği, yabancı yatırımcı payındaki değişimlerin de BIST100’ü etkilediği saptanmış olup, BIST100 ve yabancı pay oranının yükselişte ve düşüşte uzun dönemli bir ilişkiye sahip oldukları tespit edilmiştir. Ayrıca yabancı yatırımcı payındaki değişimin 3’üncü dönem itibarıyla %17’sinin BIST100’deki değişimlerden kaynaklandığı belirlenirken, BIST100’de meydana gelen değişimin neredeyse tamamının kendisinden kaynaklandığı saptanmıştır. Bu sebeple, araştırmada ele alınan dönem için BIST100 endeksindeki değişimin düşünülen kanunun aksine yabancı yatırımcı oranındaki değişimden kaynaklı olmadığı çalışma bağlamında tespit edilmiştir. Tartışma – Türkiye’de ki yabancı yatırımcıların oranı incelenen dönem için ortalama %67 gibi yüksek bir orandadır. Bahse konu yabancı pay oranının yüksekliği ise, sermaye piyasaları ve ekonomi üzerindeki etkisinin doğru analiz edilmesi ve değerlendirilmesini gerektirmektedir. Uluslararası sermaye akımlarının büyüme için gerekli olan kaynakları sağlamasına karşın herhangi bir kriz durumunda ani çıkışların varlığı piyasaları daha kırılgan bir hale getireceği için kriz öncesinde ve sonrasında yabancı paydaki değişimin sermaye piyasalarına olan etkilerinin analizinin politika yapımcılar için önemli bir değerlendirme unsuru olduğu değerlendirilmektedir.
ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Foreign Investor Share VAR Causality Analysis Received 14 September 2020 Revised 1 December 2020 Accepted 14 December 2020 Article Classification: Research Article	Purpose – Markets in the world are in a rapid change and development process. As a result of globalization and financial liberalization, international capital flows affect countries' financial investment instruments, markets and economies. Foreign capital flows enable the transfer of resources, information and technology as well as capital inflows to the country. The different market dynamics of each country differentiates the rate of domestic and foreign investors investing in capital markets. The purpose of this study is to investigate the effect of daily foreign investor rate on Borsa İstanbul BIST100 index. Design/methodology/approach – In order to show the effect of the foreign share ratio in Borsa İstanbul on the BIST100 index, the Vector Autoregressive Model (VAR) analysis were conducted. To reveal the causality relationship between these two variables, Toda Yamamoto causality tests were used. Findings – It has been determined that there is a two-way relationship between BIST100 and foreign share ratio, changes in BIST100 affect the rate of foreign investors, changes in foreign share affect BIST100, and BIST100 and foreign share ratio have a long-term relationship in the rise and fall. In addition, while 17% of the change in the share of foreign investors was due to changes in BIST100 as of the 3rd period, it was determined that the change in the BIST100 index for the period examined

Önerilen Atf/ Suggested Citation

Atik, M. (2020). Uluslararası Sermaye Hareketliliği İle Sağlanan Yabancı Yatırımcı Oranındaki Değişimin Borsa İstanbul Üzerine Etkisi, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12 (4), 4097-4112.

was not due to the change in the rate of foreign investors, as almost all of the change in BIST100 originated from itself.

Discussion – The average proportion of foreign investors in Turkey are as high as 67% for the period investigated. The high rate of foreign share requires a correct analysis of its effect on capital markets and an accurate assessment of its effects on the economy. Although international capital flows provide the necessary resources for growth, the existence of sudden outflows in the event of a crisis will make the markets more fragile, so the analysis of the effects of the change in foreign shares on the capital markets before and after the crisis can be an important assessment element for policy makers.
